

LƏMAYASƏE Tɔ TɔM TAKƏLAYA Kʉtʉlʉtʉ

Takəlaya kanə ka taa ké tə naaki ləmayasəe tɔ təm. Ama ɪ ləmayasəe fayana yʉlʉ nyəna ké. ɪ hʉləɣɪ ɪ takəlaya kallaa sɪ yʉlʉ í çayana ɪ tɪ tə pə ké kɔɔtə ké. Mpi tə, pə taya təmlə tɔŋ nyəntə taa ké təçayanav mayamaya wəe. Pə taya pʉlʉ, pə təna mpi yʉlʉ lakɪ atə çənə tə pə wə tənaya ké. Tənaya ń nyənaa ɪsə təm çəkənəw wə yʉlʉ kə katə. ɪsə tike wenna tam na ɪnɪ ɪ kʉsəyənə yʉlʉ na ɪ kʉlapəm tənə nyuyʉ.

ɪsənə pə fayə ləmayasəe tɔ təm takəlaya tə:

Ləmayasəe tɔ sɪ atə nyəmnaa təm çəkənəw wə katə,
titite 1:1-4:16

Takəlaya tɔ tasəɣɪ layatʉ kə atə nyəm təə, titite
4:17-10:20

Kʉtəkətʉ, titite 11:1-12:14

Pə tənə pə wə piti ké na pə çəkənəw wə katə

¹ Tafiiti pəyalʉ ləmayasəe tɔ wei ɪ ké Yosalem wuləw tə ɪ təm ntə.

² ɪ təma sɪ pə tənə pə wə piti ké na pə çəkənəw wə katə ɪsʉ yʉlʉ lʉkʉyʉ sɪ í tiiki heelim tə.

³ Yʉlʉ kʉkʉyʉ ɪ tɪ na təma tənaya atə çənə tə, pepeɣe ɪ waaki pə taa?

⁴ Lʉlʉyʉ looŋa kanə ka səki ké na looŋa ləŋka náá kʉlɪ na ká sɪ tətə, na tətʉ náá wə mpʉ tɪ layasəɣɪ.

⁵ ɪlim lu ké na pə tʉ na pə hʉliɣina pə lonte taa ké məlyʉ sɪ pə tasəɣɪ luw.

⁶ Uena heelim náá makı na pé pukina ilim mpətəŋ təə, na pé mələna pə ntəyəŋ təə. Na pé má na pé cəə kilikite, na pé tayanı cuyusuɣu.

⁷ Pusi təna kpeŋ teŋku taa ké. Ama ílé u suyi. Həyəlɣu ŋku ku təə pusi kpeŋna tə, kulumɣu ŋku ku təə ké si kpeŋ, si kaa layasi.

⁸ Pə təna pə təŋna lapu ké pu yeki. Nəyəlɣu u pəsəyi na í tə si ɪsələ nyəyəsəyi nyənɣu yaa ŋkraŋɣu nyəyəsəyi nuu.

⁹ Mpi pu wee tə, mpi pu weena, na mpi pu lapa tə, mpi pu tasəna lapu. Kufam napəli pə fei antulinya taa cəne.

¹⁰ Paa pulɣu lapa na yəlaa təŋ si kufam, pəle pu təma lapu ke pusi nsi si tewa tə, si taa ké na pécó pə takı tá.

¹¹ Nəyəlɣu u təsəyi mpi pə tewa hatoo ləŋtaa tə pə təə. Mpu tətəyə tá waali nyəma ná kaa yeke pulɣu si pəle pa waali nyəma í ná.

Nyəm mpi lamayasee tv hika ı kulapəle taa tə

¹² Mpyúy lamayasee tv təma si: Ma təyə kawulaya ke lseyeli nyəma təə ké Yosalem.

¹³ Ma ha ma ti si má peeki teu na lamayasee, na má cekəna pə təna mpi pə lakı antulinya taa tə. Pə ké wahala təmlə nte ləə tɣi yəlaa təyə.

¹⁴ Ma nyəma təma təna nna yəlaa lakı atə tə. A təm na katə ké ɪsu yulɣu ləkɣu si í tiiki heelim tə.

¹⁵ Mpi tə, yulɣu kaa siyisi mpi pə kuntilaa tə. Pəyele nəyəlɣu kaa pəsi na í kala mpi pə fei tə.

¹⁶ Halı ma hɣwa ma taa si ma wena nyəm na lamayasee ke səsəm na pə tɛe Yosalem awulaa mpa pa laala-m tə. Pəpətɣu fei ma nyəm təwa səsəm ke na má cekəna weesɣu təm.

17 Μρύγύ μα σου φαγυυ να λυγυ κολυμυγυ κε λαμαγασεε να κυμελεντο. Ιλενα μά εκεκα να σι παλε πα we kate totogō isu yulu lukoyu si í tiiki heelim to.

18 Ye yulu leela pulopyu taa, na í εκεκα-wi na í weena nyam. Mpy totogō ι lanle ká wakalena-wi na í togo pa konyon.

2

1 Λαμαγασεε το σι: Ma huwa ma taa si maa yalana weesuyu na má nu lelen. Ιλενα μά mayana si pale pa ta waasi pulb.

2 Wei ι nyanayi weesuyu tom ke yem to pa ké kumelatom ké. Yaasi inu u waasayi pulb.

3 Maa mayasa ma taa si má ha ma tayi sulom. Ιλενα μά tōna lamagasee, na má pasi ma tayi kranu. Ιλενα μά εκεκα mpi pa ké kranoyu to. Ιλενα μά mayasi si má ná mpi pa kala teu si yalaa í la pa weesin waatu ke ate cene to.

4 Ma lapa tama sasana ké. Ma ηmawa ma tayi kutulun na má tuu tun wei pa yaa si lesen to ι tawa.

5 Ma towa ma tayi tawa na má so tun kukolan waani waani.

6 Ma hee pusi na si lom niyitiyi tun hotoyu ηku.

7 Ma yapa yomaa apalaa na alaa na pá luli piya ke ma tayaga taa. Ιλενα μά weena tola ke sasom na pé keli isu mpa pa laala-m Yosalem taa to.

8 Μρύγύ μα kuuwa totogō hōyolē awulaa krancoon, paa pa wolanaa, paa pa liyitee. Ma kraya yonyoolaa apalonyama na alonyama. Ma kraya alaa ke tuutuuma na pé keli isu yulu ká nyuli to.

9 Halana ma nyoyu kuli na pé keli mpa pa laala-m Yosalem ke weeu to. Paa na mpy, ma taka ma lamagasee ke mrygy.

10 Ma ta kisina ma ise ke mpi mpi a nyulayi to. Peyele ma ta kisina ma tayi lanhulomle nateli. Mpi to, ma yoolayana ma tama tana. Mpi pa ke ma nyam ke ma tama tana taa tayo.

11 Mpyo ma nyana ma tama na wahalanaa mpa ma tayo a lapu taa to. Pa tana pa we kate ke isu yulu lukoyu si i tiiki heelim to. Kawaya fei pulupu taa ke ate ene.

12 Mpyo ma caawa si ma cekana si, ye yulu ke lamayasee tu kawaya nkaya i wena na pa keli kranu na kumelen? Uena ma pansi ma ti si, wei i ka tayo kawulaya ke ma lonte to i ka la na i keli mpa pa laalam to?

13 Ma nyama si lamayasee kela kranuyu ke teu. Isu nyaalam keloyu sakretuyu to.

14 Pa taya pulu, lamayasee tu nyama i tapote ke. Uena kranu naa yontiyi yem. Ue ma nyama si pa keli pa tana kpatoyu kulomoyu krentuyu ke.

15 Uena ma to ma taa si, ye pu krenti ma na kranu ke kpatoyu kulomoyu. Ue pepe to ke ma tee-i lamayasee. Tole to we kate toto.

16 Paa lamayasee tu, paa kranu, pa naale pa saki teitei ke. Paco paa tosayi nolyu to ke tam to na pa keli lelu. Ye kuyeyi i sika pa saki pa naale pa to ke.

17 Ma nyasa weesuyu ke. Mpi to, ma taa kraana mpi yala laki ate tayo. Pa tana pa we kate ke isu yulu lukoyu si i tiiki heelim to.

18 Ma taa kraana tama wena ma tayo wahala na ma la tayo. Mpi to, wei i ka leeti ma lonte taa tayo ma keli yelinau.

19 Peyele nolyu ta nyi si i ka la lamayasee tu yaa kranu. Peyele puntu unu i ka paasanna mpi ma tayo wahala na ma lana lamayasee ke ate to. Tole to we kate

tətəyɔ.

²⁰ Uena ma apalutv yəələnə təmlɛ nte ma lapa atɛ tɔ.

²¹ Mpi tɔ, ye yulv lapa pulv na lamayasɛɛ na í waa pə taa. Uena í yelina yulv wei ɪ ta wu pə tɔ tɔ. Pə wɛ katɛ tətəyɔ, pəcɔ pə wuki.

²² Ye mpv yəlaa kaasuyv pa ti na pá təkɪ wahala na pá kaaki yem tɔ, weye pa waaki atɛ cənɛ?

²³ Pa kuyɛɛŋ tənə kɛ cɔɔsɛɛ kɛ. Pa təmlɛ kɛ wahala nyəntɛ. Paa ahoo paa hɛsəyi. Tələ tə wɛ katɛ tətəyɔ.

²⁴ Mpi yulv pəsəyi təyɔlɛ təyɔv na nyɔɔv, na ɪ təmlɛ kvlvlvm yəələnəv. Pələ pə kɛ Iso kuvɔɔv tətəyɔ.

²⁵ Mpi tɔ, ye Iso tá ha yulv si í təyɔ na í nu leleŋ ɪ kaa ná.

²⁶ Yulv wei ɪ wɛ Iso kɛ teu təyɔ ɪ haaki nyəm na lamayasɛɛ na lanhvlvmlɛ. Uena í tv ɪsəyav si ílɛ ɪ caləsəyi na í kaaki kupaŋ. Tələ tə wɛ katɛ tətəyɔ ɪsu yulv lukuyv si í tiiki heelim tɔ.

3

Paa mpi na pə waatv kɛ

¹ Paa mpi na pə waatv kɛ atɛyɛ.

² Lvlvyv wɛnə pə waatv kɛ, na səm na pə waatv. Tvuyv sɔv na pə waatv, na kv kpesuyv na pə waatv.

³ Kuyv wɛnə pə waatv kɛ, na waav na pə waatv. Nmav na pə waatv, na yəkuyv na pə waatv.

⁴ Wula na a waatv kɛ, na wɔŋa na a waatv. Lanwakəllɛ na tə waatv, na paalɛ na tə waatv.

⁵ Pɛɛ ləyɔv waatv wɛɛ kɛ, na a tɔɔsvyv na pə waatv. Wayalvyv wɛnə pə waatv, na pá kaasi waatv wei n ká se-wɪ tɔ.

⁶ Pɛɛkuyv waatu wɛɛ kɛ́, na lepu na pə waatu. Waatu wei yulv ká su pulv tɔ, na waatu wei ɪ ká lɔ-wɪ tɔ.

⁷ Cəlvuyv waatu wɛɛ kɛ́, na nyaluyv na pə waatu. Sum wɛna pə waatu kɛ́, na yɔɔɔtaya na ka waatu.

⁸ Səəlvuyv waatu wɛɛ kɛ́, na pə kaasi taa kpanav waatu. ɪlena yoou na kv waatu, na heesuyv na kv waatu.

⁹ Pepeye təmlɛ latv waaki?

¹⁰ Ma nawa kulapəle nte ɪsɔ tuyɪ yəlaa tɔ.

¹¹ Pə təna mpi ɪ lapa tɔ pə tewa pə waatu kɛ́. Haləna í tv yəlaa taa kɛ́ tam tɔə lamayasəle. Paa na yulv u pəsəyi na í cekəna təmlɛ nte ɪsɔ lapa hatoo kancaalaya na tə tənaya tɔ.

¹² ɪlena má cekəna sɪ yəlaa feina lanhulvmlɛ natəli. Ye pə taya pá ha pa təyi pa ti lelenj nuw taa kɛ́ pa weesɪnj waatu.

¹³ Yulv təkuyv na í nyɔɔki na í yɔələyənə ɪ təmlɛ kulvvlvmlv tɔ pə kɛ́ ɪsɔ kvɔɔɔv kɛ́.

¹⁴ ɪlena má cekəna sɪ pə təna mpi ɪsɔ lakɪ tɔ pə wɛ tam tɔə kɛ́. Pulv ta sɔɔsɪ pəcɔ pə ta pasa. ɪ lakɪ mɪpúyú sɪ yəlaa í nyɪ ɪ sɔsɔɔntv.

¹⁵ Mpi pə lakɪ nɔɔnɔ na mpi pu te na pə kɔɔ tɔ, pu tɛma lapv kɛ hatoo lənj kɛ́. ɪsɔ lakəna na pə leləyi.

Pə təna pə tɛɛsəyənə səm kɛ́

¹⁶ Mɪpúyú ma tasa cekənav tɔtɔ sɪ, ɪsayatv təkəna kawulaya kɛ timpi pu wɛɛ sɪ pá tənj siyisuyv na pá ha tampana tɔ.

¹⁷ ɪlena má tɔ sɪ: ɪsɔ ká hvvna ɪsayav na siyisilu kɛ́. Mpi tɔ, paa mpi pə lakɪ pə waatu kɛ́.

¹⁸ Ye pə kaasa yəlaa ɪle ɪsɔ mayasəyi-wɛyɛ sɪ pá cekəna sɪ pa ta kəli tɔla kɛ pulv.

19 Pə kpenta yulv na tətε ke kprátýgý kulómvygυ kέ. Feesuyυ kulómvygυ ke pa wεna, pa naale paa te na pá si. Yulv ta kəli tətε. Mpi tɔ, pə təna pə cekənav we kate tɔ se.

20 Pa təna paa tayani tetv nti paa ηmana-we təgɔ pəsuyυ kέ.

21 Nəgɔlv kaa pəsi na í huli təfoo si yəlaa ləsasi kraaki isɔ na tɔla nyənsi náá saali atε.

22 Tənaγa ma cekənaa si yulv feina pulv na pá tee si í yɔləna ι təmle kululvm. Mpi pə ha-ι təgɔle. Pə tayα pulv, ι kaa pəsi na í yɔləna cele nyəm na í ta tata təna.

4

Mpi pə ta tənyəlaa weesij taa tɔ

1 Mprýgý lamγasεε τυ tasaa si: Hei í nyəni isəna pa ηmakəla yəlaa na pá wiiki tɔ. Nəgɔlv u puki pa puγususyυ. Pa ηmakəllaa mpreγele tohtonaa. Nəgɔlv u pəsəγi si í waasi-weγe pa niη taa.

2 Ma huv si mpa pa səpa tɔ pa kəla lelenj nuw ke weesij nyəma.

3 Uena pə tu kələna mpa pa ta tu luləta tɔ. Mpi tɔ, pa ta nyi isayatu nti yəlaa laki atε cəne tɔ.

4 Ma nawa tətɔ si yəlaa təkɪ wahala kέ na təma si pá hiki na pá tee pa lelāa. Pəle pə we kate tətəgɔ isu yulv lokuyv si í tiiki heelim tɔ.

5 Felentú susiyi ηkpalasi kέ na í tuyi ι təγi wakəlvgyv.

6 Pə kəla teu si yulv í wεena ηkute kulvmtəle na í nukɪ lelenj, na mpi ι ká wεena ηkulee naale na pá we kate tɔ.

7 Ma nawa tətəgɔ kate lentε ke tetv tɔɔ.

8 Yulv wenna ι tike təkɔη, ι feina alv yaa neu, yaa pəyaya, pəcɔ ι laki təmle u nyəγəsəγi. I caa kέ si í sɔsəγi wεnav kέ tam. Paa na mpu tɔ, na í pɔsəγi ι

təyi tam si: Awe təw ké ma wuki na má kisiyi lelen nuu. Yaasi inu i ké isayau ké na i cekənav we katə.

⁹ Pə kəla teu si yəlaa naale í kaa, na mpi yulu ka wee i tike tō. Mpi tō, pa waaki pa təmlə taa ké.

¹⁰ Pəyele pa taa wei í tu hotaa ləlv kusi-i. Ama wei i we i tike tō ye i hotaa u naaki kusulo.

¹¹ Ye yəlaa naale i həntaa, pə hanəyi-weye. Ama pə kaa han wei i we i tike tō.

¹² Ye yulu we i tike ηmakəllu ηmakəlayi-i ké. Ama ye pa we naale ile pa pəsi-i. Ifatəle u ceki ləŋ isu ηmənaya mayamaya.

¹³ Ifepu wei í ta ke kasayampu na í wəna lamayasee tō i lapa sana na wulav kukpatulu kumelen ηku ku kisiyi layatu tasuytō.

¹⁴ Paa saləka taa ké ifepu inu i lunaa si i təkı kawulaya, yaa pa tu lula-i konyəntu ke kawulaya taa,

¹⁵ ma naaki si ifepu wei inu i ka təyō kawulaya ke wulav inu i lonte taa tō yəlaa tənə ká wee i waali ké.

¹⁶ Yəlaa tuutuuma ka wee i waali ké, paa na mpv pəle pa waali nyəma lanja kaa huləmənə-i. Mpi tō, pəle pə we katə tətəyō isu yulu lukuyv si í tiiki heelim tō.

Nəyō suw kpa nyəm

¹⁷ La laakali ke waatu wei n puki Isə təyaya taa tō. Polo si n nu na n wəna Isə səyəntu. Pə kəla teu ke tala kətaya ηka kumelen laki na í ta cekəna si isayatu ke i laki tō.

5

¹ Taa hulina yəyətaya ke Isə isəntaa na n tá huə nyá taa. Pə taya pulv, Isə we isətəa ké na nyaa we atə. Mpv tō, nyá təm í taa kəli payale.

² Pəpətu fei lelen, nəyəsee tuutuuma kəna toosee kέ, na yəyataya katatəlaya nά kəna kumelətm.

³ Ye n su Iso kέ nəyo, la-ke, taa yele na pə leeli. Mpi tə, Iso lanle u heekəna kumeləmən. Pə təo kέ pə wee si n tək nti n suk tə.

⁴ Pə kəla teu si n taa su nəyo, na mpi n kά su na n kaa la tə.

⁵ Taa yele na nyά kuyəyətutu svsu-η isayatu taa. Na pə kəo na, pə caali-η si n heeli kətulu si pə yukəna-η. Təfo Iso kά muna-η pάánά na í wakəli nyά kulapəm.

⁶ Toosee katatəlaya kέ təm kpai nyəntu ke yem kέ. Pə təo kέ pə wee si n nyana Iso.

Mpəle teləsvy ke səsəəntv taa

⁷ Ye timpī yəlaa muyuliyi konyəntu na pά tugi-ι tasəkəle, pə taa la-η piti. Mpi tə, yulu səsə kentiyi səsə lelu kέ, na pele pa wəna pa səsə wei ι kəla-we tə.

⁸ Pə kəla teu si tetu í weena wulav wei ι səηna tawa haləm təm taa tə. Mpi tə, tənaya pa təna pa təyənaya lukəna. ^a

Isəna liyitee u waasəyi tə

⁹ Liyitee səllu u nyəyəsəyi-yε, na wənav səllu nά feina kawaaya. Təle tə we piti tətəyo.

¹⁰ Ye wənav í hukiyi, ku təyəlaa hukiyi tətəyo. Wəntaa kawaaya nté pa naakvyu pa wənav na pa ise tə.

¹¹ Təmlə latu tooki kέ na í nu lelen, paa ι təyo pəcə yaa səsəm. Ama wəntu wənav katatəlaya u yeki si í too teu.

¹² Yaasi isayav nəyəlvyu ma nawa tetu təo, inəyəle isəna yulu sukvyu liyitee na á tayani ι mayamaya kέ wakəlvu tə.

^a 5:8 Pə wee si wei ι səηna konyəntunaa ke pa tawa haləm taa tə.

13 Ye i nyuyu sapa na i liyitee ani á saali, ye i lola apalopayaga, nin kpete ke kele ka kɔɔɔ.

14 Isu i too ka lɔlɔyɔ-i kpete tɔ, mɔpɔyɔ i ká si kpete tɔtɔ, i kaa tɔki i tɔmlɛ pɔlɔyɔ i nin taa.

15 Si yɔlɔ í si kpete isu i ká kɔm tɔ pə ké lanwakəlle sɔsɔle ké. I tɔmlɛ tɔm lapa kate ké, kawaaɔa fɛi tɔ taa.

16 Səkrɛtɔyɔ, na lanwakəlle, na nəɔsɛɛ tuutuuma, na kɔtɔmɔɔ, na pááná taa ké i wɛɛ, haləna i sɔm.

17 Mɔpɔyɔ lamayasee tu tɔma si: Nti ma nawa tɔɔɔle si yɔlɔ lanle í huləməna i kɔtɔɔɔ, na i kunyɔnyɔɔm, na i tɔma təna nna i laki ate tɔ, haləna i sɔm. Mpi tɔ, i paa tete nté təna.

18 Mpa pa təna Isə haaki ton na wɛnav si pə ké pa nyəm na i yeki-wɛ si pá tɔɔ na pá yɔləna pa tɔmlɛ tɔ. Mpu inɔ pə ké Isə kɔcɔɔw ké.

19 Mpi pə tɔɔ tɔ, saa wei Isə tɔyi yɔlɔ taa ké lanhɔlɔmlɛ tɔ, u paasəɔəna teu si i weesuyɔ topilaa.

6

1 Mɔpɔyɔ lamayasee tu tɔma si: Ma nawa wahala wei i kəla yɔlɔ ke ate cəne tɔ.

2 Ye isu Isə ha yɔlɔ nté ton na wɛnav na í kɔsi i nyuyɔ i ta lan pɔlɔ. Ama i ta ha-i mpaav si í tɔɔɔ-wi, ilena í yele na kpai tu nəɔɔlɔ ílé i tɔɔɔ. Təle tə cɛkənav wɛ kate ké na lanwakəlle sɔsɔle.

3 Yaa isu yɔlɔ lɔləna ntɛɛɛ piya nuunwa (100) na í kpatəli teu, ilɛ i ta yɔləna i wɛnav mpi na i lanle hɔlɔmɔ, ilena í si na pá pimi-i. Pəyaga ŋka pə hɔləsaa tɔ ka lapa-i na sana.

4 Pə lɔla pəyaga ŋkɛɛ yem ké na ká məli səkrɛtɔyɔ taa na ká hətɛ saali təna.

5 Ka ta tu nav ilim pəyele ka ta nyi si pə wɛɛ. Ka kəla hɛɛsuyɔ ke yɔlɔ inɔ.

⁶ Si yulv í tǽǽ pusi iyisi naale (2000), na kawaaya fei pǽ taa tǽ pepeyele i waawa? Aní lonte kulvmtǽle taa ké pa tǽna pa puki.

⁷ Yulv iwule tǽna, i nǽǽ pǽpǽyǽ tǽǽ ké i lukí, paa na mpv i konyulovv u sǽki.

⁸ Kawaaya ñkaya lamayasee tu wena na í tee kumelen? Na ye konyǽntv í nyǽmá i ti kaasovv ke weesuyu tǽm taa, ile i waa weyele?

⁹ Pǽ kǽla teu si yulv í yǽǽlǽna mpi i nawa tǽ, na mpi i kǽ yǽǽlǽna i konyulǽm tǽ. Pǽle pǽ we kate tǽtǽǽ isu yulv lukovv si í tiiki heelim tǽ.

Yulv lamayasee tu we tǽnaya

¹⁰ Pǽ tǽna mpi pǽ wee tǽ, pa tǽma-wǽyi nyǽm ke hatoo lǽñ, tǽ nyǽmá teu ke mpi pa yaa si yulv tǽ, í na mpi pǽ kǽla-i ton tǽ paa hǽñ.

¹¹ Ye yǽǽtǽya í kǽla katatǽlaya, mpv tǽtǽǽ tǽmnaa payale helǽyi. Ile yulv kawaaya nté we?

¹² Awe nyǽmá mpi pǽ maya yulv ke i weesuyu waatv taa tǽ? Kv kuyeeñ we kpete ké isu ileemovv. Yaa awe kǽ heelina-i mpi pu la i sǽm waali ké tetv tǽǽ ke cele tǽ?

7

¹ Mǽpǽyǽ lamayasee tu tasaa si: Yulv hǽte yaakovv tǽ, pǽ kǽla teu ke tulaalv kupañ. Pǽyele i sǽm kuyaku kǽla teu ke i lulovv nyǽñkv.

² Pǽ kǽla teu si yulv í svv lǽyaya tǽyaya taa, na mpi í ka svv acima tǽyaya taa tǽ. Mpi tǽ, lǽyaya tǽsǽǽñǽntv si sǽm nté paa yulv wei i tomle. Ile pǽ wee si yǽlǽa í mayasi pǽ tǽm na pǽ wena pa ise.

³ Lanwakǽlle kǽla teu ke wona. Mpi tǽ, tǽ pǽsǽyi na tǽ nyǽñsi i isentaa, ilena tǽ tǽǽnǽ i taa.

4 Ləyaya təyaya taa ké lamayasee tu puki, ilena lamayasee fei tu náá polo təyaya ŋka ka taa pa ŋmaaləyi tə.

5 Pə kəla teu si ŋ nu isəna lamayasee tu kpuləyi-ŋ tə na mpi n ká nu lamayasee fei tu yontu tə.

6 Pə taya pulu, lamayasee fei tu wona we ké isu sowa yaakuyu kəkə taa ke tiipile tee tə. Təle tə we kate tətəyə.

7 Nmakəlyu susəyi lamayasee tu ke kraŋyuy ké, na kuhav asilima nyəŋku náá pəsi-i isayav.

8 Təmlə tem kəla teu ke tə caalyu. Pəyele suulu kəla teu ke kalampaani.

9 Taa hulina pááná muy, pə taya pulu lamayasee fei nyəma taa ké pááná wee.

10 Taa yəyətə si: Pepe təw ké ləŋtaa kəla teu ke nəwəw? Pə taya lamayasee tu kuyəyətutə ke təna.

11 Lamayasee we teu ké isu krancoou, yəlaa təna pəsəyi na pá waa a taa.

12 Pə taya pulu, a kentiyi yulu na pá kəli liyitee. Na nyəm kawaaɣa nté si lamayasee haaki weesuyu ke mpa pa wəna-ye tə.

13 Nyəni Isə kulapələ, awe pəsəyəna na í siyisi mpi i kuntilaa tə?

14 Yəwəna laŋhəlmle ke tə kuyaku wule. Ye pə tala laŋwakəlle kuyaku ilə n pəsəna laakali. Mpi tə, Isə lapəna pə təm naale si yulu í taa cekəna mpi pu mayana-i tə.

15 Ma nawa pə tənaya ípúyú ma weesuyu kutopuluyu kəne ku taa. Tampana təŋlə pəsəyi na í si i tampana təŋyuy taa, na isayav náá wəena weesuyu ke i isayav taa.

16 Taa nyəni nyá təyi siyisilu, pəyele taa holi nyá tı si n ké lamayasee tu na ŋ tələsi mpələ ke pə taa. Pepe

təə ké n ka wakəli nyá tɪ?

17 Pəyele taa ha nyá təyi isayatu taa yaa n̄ pəsi lamayasee fei tv. Pepe təə ké n ká si na nyá waatu tatata?

18 Pə we teu ké si yulv í təŋ layatu tasuyv pəne pə təm naale. Mpi tə, wei ɪ nyan̄na lso tə, ɪ kaa svv mpəle teləsvv taa.

19 Lamayasee haaki a tv ke toŋ ké na pá kəli ɪcate nte tə təə kufən̄en̄naa naan̄wa kentaa tə.

20 Siyisilu fei ate cəne na í lakɪ kɔpantv na ɪ kaa pənti.

21 Taa ke ŋkpaŋ si n nukɪ yəlaa kuyəɔtutv təna. Ye nyá təmlɛ tv tvv-ŋ taa mv pááná.

22 Mpi tə, nyá mayamaya n nyəmá nyá taa sv wulee wulee n tvvki lɛlaa.

23 Ma mayasa pə tənaya mpv na lamayasee, haləna má tó si: Maa sɔsɪ lamayasee. Ile ma ta pəsi.

24 Pulvvp cekənav təm tɛɛ ma təə ké. Pə təm kəla luman̄ təcuycuyv, nəɔlv kaa pəsi na í tala pə tənaya.

25 Uəna má svv pɛkɔyv na ɪsəle kɔsɛmle si má cekəna, na má hiki lamayasee, na má mayasi ma taa na má nyɪ si isayatu ke lamayasee lan̄yuv ké, na kpaŋyuv náá ké kumɛlentv.

26 Ma cekən̄aa sv alv wei ɪ kpaaki ɪsv katəka tə ɪ kəla səm ke nyan̄. ɪ sɔlvv we ké ɪsv puluyv na ɪ ŋkpalasi náá wɛɛ ɪsv alukpala. Yulv wei ɪ lakɪ lso luyv nyəntv tə mɪ ɪ fitiyina alv mɪ. Uəna í kpa isayav.

27 M̄póyó lamayasee tv təma sv: Ma nyəna yaasin̄aa ke kulvm kulvm sv má cekəna-wɛ.

28 Ma tv tən̄a pa taa ké pɛkɔyv ma ta hikita. Apalaa iyaya (1000) taa ma hika apalv kulvm wei ɪ ké apalv na tampana tə. Ama ma nyəna alaa tən̄a taa, ile ma

ta hiki paa kulom.

²⁹ Ue nti ma nawa tayole si Iso lapa yulu ke na i siyisaa, ilena yulu naa la na pa tana pa la kate.

8

¹ Mpygo lamagasee tu tasaa si: Awe wenna lamagasee isu ma, na puntu nyema tamnaa kilisuyu? Yulu lamagasee laki ke na i isentaa hetu na pa te.

Wulav tonav tam

² Tuna wulav kuyogotutu ke nago nka n ka suwa Iso to ka to.

³ Taa hulina-i hatelenu yaa n ka nyugu ke isayatu nateli ta taa. Pa taya pulu, mpi wulav soola tayo i laki.

⁴ Wulav kuyogotutu nte sasontu, awe ka paasi-i si: Pepeye n laki?

⁵ Wei i takagi kusasutu to i kaa na wahala nago. Lamagasee tu ka cekana waatu kumaya na yaasi kupa wei i taa i ka la-ti to.

⁶ Pa taya pulu, paa mpi pa wena pa waatu kumaya ke, na isena yulu ka la-wi to. Ama yulu wahalanaa tam we-i yuh ke.

⁷ Pa taya pulu, i ta nyi mpi pu la to. Awe ka keesana-i isena pu we to?

⁸ Yulu nago i ta i weesuyu si i ka sanji-ku. Paele nago ta ke sam kuyaku tu. Pa fei si pa ce nago ke yoo nku ku taa, paele isayatu kaa waasi ta latu.

Yulwheetu tao mayavyu

⁹ Ma nawa pa tanaya mpv, na ma mayasi pa tana mpi pa laki ate to pa tam na ma huwee tana. Waatu

nəγəlv ɪ wee wei ɪ taa yəlv lelv ɪmakələyi ɪ təγəntələ si pə tu-ɪ wahala tə. ^a

¹⁰ Mpyóy ma nawa pa pona asayaa ke pa pəlaan taa na pá pi-we na pá mələyi ɪlena pá sə mpi asayaa mpe paa lapa ɪcate taa tə. Tələ tə cekənav we kate tətəγə.

¹¹ Pu feləyi asayaa ke kpakpaa təγə ɪsayatu lapu suwa yəlvpiya lotunaa taa.

¹² ɪsayav pəsəyi na í la ɪsayatu ke təm nunuwa (100) na í wena weesuyu yaa, ɪle ma nyəmá tətə si mpa pa nyaɲna ɪsə tə pa naaki kəpantv. Mpi pə tə tə, pa wena ɪsə səγəntv.

¹³ Ama ɪsayav ná kaa na kəpantv, pəyele ɪ kəɲ saalvəv ké ɪsu ɪleemvəv, ɪ kvyeyɛɲ kaa tayali. Mpi tə, ɪ nyəɲna ɪsə.

¹⁴ Yaasi nəγəlv ɪ cekənav wenna kate ke antulinya taa. Wulee wulee kəpama təkɪ wahala ké ɪsu asayaa, na asayaa náá nukɪ lelenɪ ɪsu kəpama. Ma təɲ si: Tələ tə cekənav we kate tətəγə.

¹⁵ Lanhəlvmlɛ ke ma pəγəlvəyi. Pə tayə pəlv, yəlv lanhəlvmlɛ təna nté si í təγə na í nyəə, na lelenɪ wei ɪ nukɪ tə. Mpi ɪ waaki ate cəneye təmlɛ nte ɪsə ha-ɪ ɪ weesuyu təna waatv taa təγələ.

¹⁶ Ma tɛma ma təyi hav si má cekəna lamayasee na má welisi teu ke təmlɛ nte tə lakɪ ate cəne tə tə taa. Pə tayə pəlv, paa ɪlim paa ahoo, yəlv kaa na tom.

¹⁷ Ma nyəna teu ke ɪsə təmlɛ təna taa, paa yəlv ká pɛeki ɪ təmlɛ nte ɪ lakɪ ate tə tə taa na í ká, ɪ kaa cekəna. Paa lamayasee tv nəγəlv təmna si ɪ ká cekəna, ɪ kaa pəsi.

^a 8:9 Lelaa ná hūvki si yəlv wei ɪ ɪmakələyi ɪ təγəntələ tə ɪ təyi ɪ təyi wahala.

9

¹ Μ'πύγυ λημαγασεε τυ τ'μα σι: Μα μαγασα π'ε τ'ναγα μπυ π'ε τ'μ κε μα τ'αα. Ντι μα ναωα τ'γ'λε σι ταμπ'ανα τ'ηλαα να λημαγασεε νυ'μα πα τ'μα τ'να γε Ισο νιη τ'αα κ'ε. Υυλυ τα νυι σο'λυγυ γ'αα τ'αα κ'παναυ τ'αμ. Π'ε τ'να π'ε γε ι ν'γ'ο τ'ο κ'ε.

² Μ'πυ τ'ο, π'ε κ'π'ε'ντα κ'π'α'τ'όγυ κ'υ'λυμ'υγυ κε ταμπ'ανα τ'η'λυ να ισαγ'α'λυ κ'ε, να κ'υ'πα'η να ισαγ'αυ, να wei ι φ'ε'ινα ασιλιμα τ'ο να wei ι w'ε'να-γε τ'ο, να ισο'σε'ε'υ κ'ο'τασι λα'τυ να wei ι λακ'ι-σι τ'ο. Κ'υ'πα'η w'ε'ε κ'ε ισυ ισαγ'α'λυ, να wei ι σ'υκ'ι ν'γ'ο τ'ο να wei ι w'ε'να ι ν'γ'ο σ'υw σογ'ον'τυ τ'ο.

³ Ισυ π'ε κ'π'ε'ν'τ'ογυ πα τ'ναγα κ'π'α'τ'όγυ κ'υ'λυμ'υγυ τ'ο π'ε κ'ε ισαγ'α'τυ κε π'ε τ'να μ'π'ι π'ε λακ'ι αν'τυ'λι'ν'α τ'αα τ'ογ'ο. Ισαγ'α'τυ suna γ'α'λαα lotu τ'αα να κ'υ'μ'ε'λε'ν'τυ κε πα ν'υ'αμα τ'αα κ'ε πα w'ε'ε'σι'η τ'να τ'αα. Πα τ'ναγα ν'τ'ε α'ε'τ'ε'λε τ'αα.

⁴ Wei ι κ'π'ε'ν'τ'α'να w'ε'ε'σ'υγυ ν'υ'άμα τ'ο ι tike ι t'ε'ε'λ'ογ'α'να. Η'αγ'α ισε ν'υ'ε'η'κα λαπα sana να τ'ογ'ο'λαγ'α κ'υ'σ'α'παγ'α.

⁵ W'ε'ε'σ'υγυ ν'υ'άμα nά ν'υ'ε'μ'ά σι παα σι. Αμα s'ε'τ'αα nά τ'ά ν'υ'ι nat'ε'λι, πα φ'ε'ινα κ'υ'φ'ε'λ'ογ'υ. Μ'π'ι τ'ο, πα σο'w'α πα τ'ο.

⁶ Πα σο'λυγυ να πα τ'αα ha'η'αγ'α t'ε'μα wak'ε'λυγυ. Πα k'aa hiki pul'ογυ π'ε τ'να μ'π'ι π'ε λακ'ι α'ε τ'ο π'ε τ'αα.

⁷ Μ'πυ τ'ο, polo να η' τ'ογ'ο ν'υ'ά τ'ογ'ο'ναγ'α να λα'η'λυ'μ'λε να η' ν'υ'ε'ο ν'υ'ά s'υ'λυ'μ να λημαγ'ασ'ε'λε κ'υ'p'αν'τε. Μ'π'ι τ'ο, Ισο λα'η'λε h'ε'ε'na ν'υ'ά τ'μα κ'ε.

⁸ Suuki acima wontu k'υ'η'υ'λυ'μ'τ'ο κε παα w'aa'τυ wei. Π'α'ye'le tula'α'λ' ι τ'αα λα'η ν'υ'ά τ'ο.

⁹ Υ'ο'λ'ε'na ν'υ'ά α'λυ wei ν'υ'ά luy'υ s'υ'w'α τ'ογ'ο ν'υ'ά w'ε'ε'σ'υγυ κ'υ'ε'ε'η' w'aa'τυ tant'aa ν'υ'ε'η' wei Ισο ha-η' α'ε τ'ο ι τ'αα. K'awa'αγ'α η'ka n w'ε'na w'aha'la'naa m'pa n t'aki ν'υ'ά t'ε'μ'le τ'αα κ'ε α'ε c'α'ne τ'ο πα τ'αα τ'ογ'ο'λε.

10 Paa kolapəle nteye n hikaa si n lakəna nyá niŋ, la-te na nyá toŋ. Mpi tɔ, təmle yaa huwɛɛ huɔɔ yaa nyəm yaa lamayasɛɛ tɔm fɛi atətəle taa timpi n puki tɔ.

Lamayasɛɛ təwaasəle na a təkpiɛle

11 Ḿpóyó lamayasɛɛ tu tasaa si: Ma nawa antulinya taa si pə taɣa mpa pa pəsa sewa tɔ pa tike pa təkəna asewa tətɛ. Anɪ yoolaa taa yoolaa tike u lakɪ akanaa. Pəyele pə taɣa mpa pa kəla lamayasɛɛ tɔ pa tike pa wɛkəna tɔɣonaɣa. Pəcɔ pə taɣa layatɔnaa tike wɛkəna liyitee. Pəyele pə taɣa nyəntaa tike wenna nyɔlɛlɛŋ. Mpi pə tɔɔ tɔ, nyɔsəpəle yaa nyɔlɛlɛŋ makəna paa wei kɛ.

12 Yɔlv ta nyɪ ɪ waatv na pə kəli tiina nna puluyv ɪsaɣav puuwa tɔ, yaa sumasɪ nsi pa nyəpa na pə kpa tɔ. Səm həkə yəlaa kɛ na pə tutiyi-wɛ ɪsu tiina na sumasɪ sənɛ.

13 Ma nawa antulinya taa kɛ nyəm nəɣəsəle na pə la-m piti.

14 ɪcaliya nakəli kaa wenna ka taa yəlaa ta tɔɔ. Ḿpóyó wulav sɔsɔ nəɣəlv ɪ yoonə-ke na í ta-keɣɛ kotaya. Uɛna í ŋma kolɔŋa sɔsaya taka si í hikina ka taa yəlaa.

15 Apalv lamayasɛɛ tu konyɔntv nəɣəlv ɪ ka wɛ ka taa tənə, na ye ɪcate nyéma ka pola ɪ kin ɪ ka waasa-wɛ na ɪ lamayasɛɛ anɪ. Ama ɪ konyɔŋ tɔɔ, ɪɛ ɪcate tu nəɣəlv ɪ ta toosi si í polo na í na-ɪ. ^a ɪɛ nəɣəlv ta tɔɔsi ɪ tɔɔ.

16 Ḿpóyó ma tɔma si lamayasɛɛ kəla teu ke toma. Paa na mpu pa nyənəyi konyɔntv lamayasɛɛ ke yem kɛ, nəɣəlv u nukɪ ɪ tɔm.

^a 9:15 Lɛlaa tɛlɛsəyi si apalv konyɔntv waasa ɪcate

17 Lamayasee nyáma kuyəgətutu nti yəlaa nuki təpamm tə tə kəla teu ke hola nna nyuyv tu holiyina nyəəŋ feinaa tə.

18 Lamayasee kəla teu ke yoou wontu ké. Ama isayav kulum wakələgəna kəpantv payale.

10

1 Ḿpóyó lamayasee tu tasaa si teitei isu kacəsi tukuyv tulaalv taa na pá wakəli-ı tə, mpv tətəgə kumelentv piciiim wakələgə lamayasee na teu.

2 Lamayasee tu hūwəe siyisina ı ntəgəŋ təə ké, ılena nyuyv fei tu hūwəe náá kəena ı mpətəŋ təə.

3 Ye nyuyvfei tu təŋ mpaav taa, ı lamayasee laŋuyv katatəlaya təə, pə laki ké na lelāa nyəmı-ı si nyuyvfei tv.

4 Ye nyá səsə mv-ŋ na pááná, taa kisi nyá təmlə. Mpi tə, təpamm lakası cələgəna yulv ke kəpəntvuyv səsəəv ké.

5 Isayav natələgı ma nawa ate na t́ nəgəsəna isu pə liyituyuu nyuyv tu na í pəntı pulv tə.

6 Yulv kumeləŋ hikiyi təmlə səsəəle, ılena liyitee tu náá wə səkpete taa.

7 Ma nawa yomaa caya kpaŋanəŋ na awulumpiya náá təŋ nəəhəe isu yomaa.

8 Ye wei ı hula ṕóyó ı hotiyi kv taa ké, ılena tum nyasa wei ı caatəgı koluyə tə.

9 Ye wei ı laki təmlə ke pəe təyəkəle a kuyı-ı ké, ılena taası fayalv náá wə asola taa.

10 Ye laale tima na pá ta sala-te, ketulu ke pə nuki təm naale. Ama lamayasee yekina na yulv waa.

11 Ye tum nyasa ı tu waatv ıni tum tv ıni ı tá waa tumaa təəv taa kələ.

Yəgətaya kekeke cəlvuyv

12 Yalaa caaki lamayasee tu kuyagotutu ké. Ilena nyuyufei tu kuyagotutu náá wakələyi-i.

13 Kumelətom ke i caaləyana, ilena í təkəna kraṅuyu nyəntu.

14 Nyuyufei tu luləsəyi kuyagotutu ké. Yulu ta nyi mpi pu koo tō. Awe ká keesi-i mpi pu te na pá la i səm waali tō?

15 Nyuyufei tu kaakəna i təmle ké. Ii tu nyəṅ na í polo ɪcate taa.

16 Ye tetu wena wulav ɪwaasəle na i waali nyáma təmle nté hiluyu tike, tetu nti tə tōm we wayo ké.

17 Tetu nti tə nu leleṅ təyole nti tə wulav ké kasayampu na i waali nyáma təkí pa təyənaya ke ka waatu si pá hiki toma, pə taya acima tō.

18 Felentú wei i ta paasəna i kutuluyu tayanuyu tō ku hotiyi ké, na kaakentu nyəṅku náá luliyi.

19 Yulu laki təyənaya ké si í təyə na í nu leleṅ, ilena solum náá heesi lanle, na liyitee ke pa lakəna pə təna.

20 Taa tuv wulav ke nyá lotu taa, pəyele taa tuv liyitee tu ke nyá nan kuhəntuyu taa. Pə taya pulu, kacəka heeliyina təm.

11

Məsəməsə lapv

1 Pəti nyá təyənaya ke lum tō, kuyaku nakuli n ká te na í tayan-keye hikuɣu.

2 Ha nyá wənav həyələyɣu ke yalaa naatosompəyələya yaa pələfei naanəwa. Mpi tō, n ta nyi ɪsayatu nti tu mayana-ṅ antulinya taa tō.

3 Paa timpi tō ké tɣy hotinaa, ku lonte taa tənaya ku saaləyi. Ye tɣv i pilaa na ṅmuntuyv susi ku nukɪ teu ké.

⁴ Wei ɪ fenjiyi heelim tɔ u tuuki pulɔ, na wei ɪle ɪ paasəyənə ɪsəŋmɔntɔ kɛ nyənuyɔ tɔ u kuŋ pulɔ.

⁵ N kaa pəsi na ń cəkəna heelim mpaav. Pəyele n kaa nyi ɪsəna pə ŋmaaki pəyaya kɛ ka too lotu taa na ka feesiyi tɔ. Mpu tətəyɔ nn pəsəyi na ń cəkəna ɪsɔ wei ɪ lakɪ pə tənə tɔ ɪ təmle.

⁶ Pə tɔɔ kɛ pə wɛɛ si ń tuu nyá kututum kɛ tanan tɛɛ haləna taanaya, taa heɛsi. Pə taya pulɔ, n ta nyi si tanan yaa taanaya kututum ká kələna lapɔ, yaa pə tənə pu wɛɛ teu.

⁷ Ilim naakuyɔ tɔ pə wɛ teu kɛ, na ɪsɛ lanjɛ heɛkəna pə nyaaləm.

⁸ Ye yulɔ weesuyɔ tayala pusi payale, í sa ɪsɔ kɛ si tənə si tɔɔ. Ama í tɔɔsi kɛ si səkɔɔtuyɔ kuyɛɛŋ ká wɛɛ payale. Pə tənə mpi pə kəŋ tɔ pə cəkənaw wɛ katɛ kɛ.

Kɔfalan yəlaa layatv tasuyv

⁹ Ifepu nyá, yɔɔlənə nyá ifepile kɛ tə waatv na ń nu tə lelen, təŋ ɪsəna pə ha-ŋ nyá lotu taa tɔ, na ɪsəna nyá ɪsɛ naaki tɔ. Ama tɔɔsi kɛ si ɪsɔ ká tɛ na í yaa-ŋ huɛle kɛ pə tənə pə tɔɔ.

¹⁰ Hatələnə nyá nyamlɛ kɛ nəyəsɛɛ, na ń cələnə nyá tənuyɔ kɛ wusasi. Pə taya pulɔ, ifepile na tə alaafəya wɛ tɛm kɛ.

12

¹ Ama tɔɔsi nyá ŋmalɔ tɔɔ kɛ nyá ifepile kuyɛɛŋ taa, na pécó wɛɛ asayɛɛ na pusi nsi si taa n ká tɔ si: Weesuyɔ fɛɛ-m lelen tɔ si kɔɔ.

² Na pécó ilim, na nyaaləm, na ɪsɔtɔ, na ɪsɔtɔlvŋasi yu nyá tɔɔ, na pə wɛɛ ɪsu tɛv fɛɛkuyɔ na ɪsəŋmɔntɔ tayani lapɔ tɔ.

³ Waatv inəyi nyá ŋkpalasi nsi si kentiyi-ŋ tɔ si suuki seluyɔ, na nyá nəɔhɛɛ toŋ nyənə nna inɪ a

səgələyi-η tə á nuki, na nyá kela nna a ka we isu nanlaa tə á pasa holuyu, na á heesi nanuyu, na nyá ise nna a we isu pətolee nyənlaa tə á wu nav.

⁴ Saa inəyi nyá ηkraηη təkəyi, na nyá nəgə pasa, na kampaav koou feesiyi-η, na yontunaa təna lelen si.

⁵ Na í wu təkpalenaa, na mpaav we-η səgəntu, na nyá nyuyu hulumu isu tuyu ηku ku hetu hulumaa tə. Na nyá nəhəe məli-η yuη isu səgəla, na tuusi pee konyuluyu si nyá nəgə taa. Kuyaku nakuli ilena pá pona-η nyá kantəkaya təyaya taa na wiilaa náá cəəki hapəle təə.

⁶ Təəsi nyá ηmalu təə na pəcó nyá weesuyu ηku ku we isu liyitee nyəgəluyu ηmənaya tə ku ce, yaa ku yəki isu wola heev yaa lum həyaya ke hite nəgə, yaa ku ce isu pəpəte kululule cəkuyu na tə hoti ləkə taa tə.

⁷ Na pəcó nyá tənuyu pəsi tetu nti paa ηmana-ku tə, na nyá feesuyu náa məli Iso wei i ka tu-ku tə i kin.

⁸ Mpuuyule lamayasee tu təma si pə təna pə we piti ké na pə cəkənav we kate.

Kvətəkatv

⁹ Pə taya lamayasee tike ke waasv tu ka wena. I segesa yəlaa ke nyəm təm. Pəyele i nuwa atuwa na í yası a taa na í tayanı a payale.

¹⁰ Lamayasee tu kaasa i təyi na í hiki təm lelen nyəntv na í teləsi-təyi teitei. Tə ké təm tampana nyəntv ké.

¹¹ Lamayasee tu kuyəgətutu wee ké isu krátúyú kusəηtuyu ηku pa keetiγina naaη tə, na nyəmá wena kaləkəη nyəma kama tə. Tiikilu kulum inı i kamna-yε. ^a

^a **12:11 Tiikilu:** Tiikilu ineyε cəne, pə pəsəyi na pə wee Iso yaa Saləməη, halı lelaa ná təη si Moisi.

¹² Pɛle pɛ paasi ile ma pɛyalɔ, paasɛna si takɛlasɛ pɛyalɛ nɛmasɔ fɛi tɛnaya, na nyɛm pɛɛkɔyɔ katatɛlaya kaaki tɛnyɔ kɛ.

¹³ Sɛyɛsɔyɔ kɔnɛ kɔ nyɔyɔ ntɛ si n nyana Isɔ, na n tɛkɛyɛ i kɔsɛsɛtɔ. Tɛmlɛ nte pɛ tɔ paa yɔlɔ wei si i la tɔyɛ.

¹⁴ Isɔ kɛ hɔuna yɛlaa kɛ pa kulapɔtɔ tɛna tɔ kɛ, paa kɔnɛmɛsɛtɔ kɔpantɔ yaa isayɛtɔ.

PIPI LI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377